మనసు

శివల జగన్నాధరావు

నూతిలోంచి చేదతో నీళ్ళు తోడి నెత్తి మీద పోసుకోబోతున్న చలపతి 'నాన్నా' అన్నపిలుపు వినిపించి వెనక్కి తిరిగాడు. కూతురు కమల ఉన్నదక్కడ.

'పూజకి అన్నీ సిద్దంగా పెట్టాను. రండి నాన్నా,' అన్నదా అమ్మాయి.

'ఊఁ,'

కమల విసుక్కుంది. 'ఇలా వచ్చి చెప్పి మూడు సార్లయింది ఇప్పటికి. ఎన్నడూ లేనిది ఈ రోజు మీరింతసేపు స్నానం చెయ్యటం చూచి అమ్మ భయపడుతూంది. హాన్నైనా ఆ చేద అక్కడ పెట్టిస్తారా ?'

అత్యాశ్చర్యకరమైన విషయం వింటు న్నట్టు ముఖం పెట్టాడు చలపతి. తేరుకొని 'వస్తున్నానమ్మా వద వద' అంటూ హడా వుడిగా నూతిగట్టుమీద పెట్టిన తువాలు తీశాడు. హడావుడిగా తియ్యటంలో అది ఆ ప్రక్కనేఉన్న సబ్బుబిళ్ళకి తగిలి క్రిందపడింది. ఆ పల్చటి సబ్బుబిళ్ళవేపు చూస్తూ మరొకసారి ఆశ్చర్య పోయాడు చలపతి.

తను స్నానం చేసేముందునే కాగితం చుప్పిన సబ్బు అది !

కృష్ణుడి గురించి ఆలోచిస్తూ దాన్ని ఎంతగా అరగదీశాడో తను !

ఈ రోజు తన మతి పోతూంది, వాడి గొడవలో పడి.

తనేమి అపకారం చేశాడని ఇలా బాధ పెడుతున్నాడు వాడు ?

చలపతి అంతరంగం చీకాకు అయిపో యింది. ఏదో ఆవేదన—అసంతృప్తి—మన స్తాపంతో మనసు బరువెక్కింది. గట్టిగా నిట్టూర్చాడు, వెర్రివాడిలా ఆ సబ్బుబిళ్ళ కేసే చూస్తూండి పోయాడు, తదేకంగా. మరొకసారి ప్రశ్నించుకున్నాడు, కృష్ణుడు తనకింత మనస్తాపం కలిగిస్తున్నాడేమని.

తను చిన్నతనంనుంచీ వాడిని నెత్తిమీద పెట్టుకుంటున్నందుకా ఈ శిక్ష ? ఇదే తను చేసిన తప్పిదమయితే ఇంతకన్న తప్పిదం మరొకటున్నది. అస్తవ్యస్త పరి స్థితిలో ఉన్నవాడి కుటుంబాన్ని ఆదుకొని అభివృద్ధిలోకి తేవటం అది !... చలపతి అంతరంగం ఆవేశంతో ఊగిపోయింది.

ఆ ప్రశ్నను ఈ రోజు—ఈ క్షణం వరకు వేసుకోలేదు చలపతి.

ఆ ఆలోచన ఇప్పటివరకూ కలగలేదు చలపతికి. కాని —

ఈ రోజు ఆ ఆలోచనకు వచ్చినంత ఆవేశం తెచ్చిపెట్టాడు కృష్ణుడు.

గతాన్ని తలపుకి తెచ్చే ప్రశ్నకు నెమరు వేసుకొంటూ ఉండిపోయాడు, చలపతి. ఆ రోజు......

......చిక్కటి చీకటిని చీలుస్తూ ఆకాశంలో మెరుపు మెరిసింది. చీకటిలో గంపెడు సంసారాన్ని నడిపే సామాన్యుడిలా కృంగిపోతూ ఆ పీగా వెళుతూన్న ఒంటెద్దు బండిలోంచి — మెరుపు వెలుగులో — దూరంగా కనిపిస్తున్న చిన్నపెంకుటింటిని చూచాడు చలపతి.

తెరిపి అన్నదివ్వకుండా, మూడు రోజుల్నించి ఆకాశాన్ని మూతవేసిన మబ్బుతెర... జిడజిడ పడుతూన్న వాన...

తోవ వెంబడి రొదపెట్టే కీచురాళ్ళ హోరు.........

తోవంతా బురద...రొచ్చు...వాసన...

వాతావరణంలాగే అస్తవ్యస్తంగా ఉన్న మనసుతో, ముడుచుకు కూర్చున్నాడు, బండిలో చలపతి. బండివెళ్ళి ఆ పెంకుటింటిముందు ఆగింది. ముందుగా తను దిగి వెళ్ళి తలుపు తట్టాడు. కొద్దిసేపట్లో తలుపు తెరిచింది ఒక వృద్ధురాలు. చేతిలో లాంతరువత్తి పెద్దది చేసి, చూపు ఆనడం కోసం కళ్ళకి ఓ చెయ్యి చాటు చేసుకు అడిగింది.

'ఎవరది, బాబూ?'

'నేనేనమ్మా చలపతిని.'

వృద్ధురాలి ముఖం విచ్చుకున్నది. రెప్పలు రెపరెపలాడించి, కొడుకుని క్రిందినుంచి మీదివరకూ ఒకసారి చూచి, ఆత్రుత, ఆరాటంతో ఏదో శంక తరుముకొస్తూంటే, వాటిని అణచడానికి వ్యర్థప్రయత్నం చేస్తూ,

నువ్వేనా. ఎవరో అనుకున్నాను. వెళ్ళిన వాడివి ఇన్నాళ్ళుండి పోయావేం అక్కడ. లోపలికిరా. ఉత్తరమయినా రాశావు కావు. అక్కడేం జరిగిందోనని కంగారుపడి పోతున్నాను చూచేవా. గుమ్మంలోనే నిలబెట్టి మాట్లాడేస్తున్నాను...ఇలారా. బావకెలా ఉంది? నేను రాలేదని అమ్మడు బెంగ పెట్టుకోలేదుగద...' అని గబగబా అడిగింది.

ఉధృతంగా వర్షిస్తున్న ఆ ప్రశ్నల వర్షంలో తలమునకలవుతున్న చలపతి రెండు చేతులతోనూ గుండెను పట్టుకొని, అపరాధిలా నుంచుండి పోయాడు, తలవంచుకొని. ముసలావిడలో అనుమానం చోటు చేసుకుంది. కొడుకుని ప్రక్కకు నెట్టి, వీధిలో ఇంకా ఆగిఉన్న బండికేసి చూచింది, నిశ్చలంగా.

బండిలోంచి సగం సగం చొప్పున దిగుతున్న మనిషిని చూచింది.

చూస్తూనే, గుర్తించింది గాజులులేని ఆ చేతుల్ని, మాంగల్యంలేని ఆ కంఠాన్ని, కుంకుమలేని ఆ నుదుటిని—వచ్చటి నుదుటిని—

గొల్లుమంది, 'అయ్యో, అమ్మడూ!' అంటూ.

'నీ పసుపు కుంకుమల్ని ఎవరెత్తుకు పోయారే, అమ్మడూ!

'నీకు రావల్సిన కష్టం కాదే ఇది......

'ఈ దురవస్థని చూడటానికటే దేవుడు అప్పుడే మీ నాన్న వెనుక నన్నూ తీసుకు పోయాడు కాడు...'

అమ్మ ఏడుపుతో కూతురి కడుపులో శోకం కట్టలు తెంచుకు వెలికి వచ్చింది. ఆడవాళ్ళని ఓదార్చటం చలపతి వశం కాలేదు. వాళ్ళ నెట్లాగో లోపలికి పంపి, బండివాడికి డబ్బులిచ్చి, బండిలో నిశ్చింతగా పడుకున్న నాలుగేళ్ళ కృష్ణుణ్ణి ఎత్తుకుని ఇంట్లోకి నడిచాడు

ఆ రాత్రి పడకలు లేవు పెద్దవాళ్ళకి. అల్లుడు పోయాడన్న దుఃఖంలో మతిపోయిన తల్లి వూరు కాని వూరునుంచి వచ్చినవాళ్ళకి కాఫీ నీళ్ళేనా కాచి ఇద్దామన్న ఆలోచన రాక ఉండిపోయింది. చాపమీద నడుం వాల్చిన చలపతి జరిగినదంతా సమీక్షించుకుంటూ ఉండిపోయాడు. బావకి మలేరియా సోకిందని ఉత్తరం రావటం — కట్టుబట్టలతో తను గాభరాగా రైలెక్కటం — వెళ్ళిన వారంరోజుల్లో బావ మృత్యువువాత పడటం—ఇంత చిన్న వయసులో చెల్లాయిని వైధవ్యం ఆవరించినందుకు దాని దురదృష్టానికి కించపడుతూ, కర్మకాండ జరిపి, నాలుగేళ్ళ కొడుకు తప్ప ఏ ఆధారమూ లేని ఆమెని తనవెంట తీసుకు వచ్చేయటమూ, చెమ్మగిలిన కళ్ళని వొత్తుకొని, ఆ క్షణం ఆ తల్లీ బిడ్డల బాధ్యత స్వీకరించాడు:

నాలుగేళ్ళ కృష్ణుడు ఇరవై నాలుగేళ్ళ వాడయ్యాడు.

తన కాళ్ళమీద తను నిలబడ గలిగిన ప్రయోజకుడయ్యాడు.

ఈ ఇరవయ్యేళ్ళలో జరిగిన కొన్ని ముఖ్య సంఘటనల్లో తల్లిపోవటం ఒకటి. కృష్ణుడు ఉద్యోగం నిమిత్తం తనకి కొన్ని వందల మైళ్ళదూరం ఎడం అవుతున్నపుడు—ఆరోజు చెల్లాయి వాడిచేత తనకు పాదాభివందనం చేయించి నప్పుడు వాడన్న మాటలు మరిచిపోలేదు.

'నీ పెంపకంలో నాన్నని మరపించావు. నీ అండే లేకపోతే మేము ఎక్కడ ఉండేవాళ్ళమో వూహించటానికిక్కూడా భయం కలుగుతుంది. ఇన్నేళ్ళు విచ్చల విడిగా పెరిగిన నేనీ పరిసరాలనూ, మిమ్మల్నీ విడిచి వెళ్ళాలంటే మనసేమిటోగా ఉన్నది మామయ్యా. ఏంచెయ్యను. ఈ దగ్గర్లో ఎంత ప్రయత్నించినా మంచి ఉద్యోగం దొరకలేదు '

ఈ మాటలని కళ్ళనీరు పెట్టుకున్నాడు కృష్ణుడు!

ఉద్యోగంకోసం తనని వదిలి వెళ్ళడానికి విలవిలలాడిన కృష్ణుడు —పండగ వచ్చినా, ఇంట్లో ఏ వేడుక జరిగినా అంతదూరం నుంచి ఆఘమేఘాలమీద వచ్చేసే కృష్ణుడు —మొన్న మొన్నటి వరకు తన పంచప్రాణాల్లో ఒకప్రాణంగా మెలిగిన కృష్ణుడు, ఉన్నట్టుండి ఇలా మారిపోయాడంటే ఏమనుకోవాలి తను ?

ఎవరు వాడిని తనకు కాకుండా చేస్తున్నారు?

ఎవరి దుర్బోధల ఫలితంగా వాడిలా మారిపోయాడు?......

'ఏమండీ?'

చలపతి ఉలిక్కిపడి చూచాడు. ఎదురుగా ఉన్న భార్య మసక మసగ్గా కనిపించింది. తను ఇంతసేపూ నూతి దగ్గరే నుంచుండి పోయాడని తెలుసుకుని, తువాలుతో ఒళ్ళు తుడుచుకోబోయి, ఒళ్ళెప్పుడో ఆరిపోయిందని తెలుసుకుని గబగబా లోపలికి వెళ్ళాడు. పొత్తిపంచె కట్టుకుని, నుదుట విభూతి పెట్టుకుని దర్భాసనం మీద కూర్చున్నాడు.

నేత్రాలలో తేజస్సును వెదజల్లుతూ, చిరునవ్వు చిందిస్తున్నాడు పటంలో ఏషు

మ న సు

మూర్తి. చేతులు జోడించిన చలపతి మనసులో కృష్ణుడు మెదిలాడు.

కృష్ణుడు కొలిచినంత చిత్తశుద్ధితో దేవుడిని కొలవరెవరూను. వాడికి ఉన్న ఏకాగ్రత ఇంత వయసు వచ్చిన తనకే లేదు! భక్తీ, జ్ఞానమూ, తెలివీ వాడికి పెట్టని అలంకారాలు! ఒకసారి — అంటే పదేళ్ల వయసులో తన తమ్ముడు సూర్యంతో కలిసి కృష్ణుడు శివకోవెలకి వెళ్లాడు. ఆ రోజు ఏకాదశి. కోవెలలోకి వెళుతూనే కృష్ణుడు, 'నువు తొడుక్కున్నవి ఇస్త్రీ బట్టలా' అని సూర్యం గోలపెడుతున్నప్పటికీ వినిపించుకోక అమాంతం సాష్టాంగపడిపోయి లింగాన్ని కావిలించుకున్నాడు! వస్త్రులూ, కొబ్బరి నీళ్లతో ఖరాబయిన బట్టల్తో ఇంటికి వచ్చిన వాడిని చూచి నాన్నగారు అడిగితే చెప్పింది ఇదీ! తనేమిటో పరిసరాలేమిటో లక్ష్యపెట్టనీయనిదే సత్యమైన భక్తని చెప్పాడు వాడు!

అంతటి జ్ఞానం ఉన్నవాడు ఇవాళిలా అవివేకంగా ప్రవర్తిస్తాన్నాడంటే మితిమీరిన విస్మయంలో తనకి మతిపోక ఏమవుతుంది?

గాజుల చప్పుడు వినిపించి తల తిప్పాడు చలపతి.

'నైవేద్యానికి అరటిపండు తీసుకువచ్చాను నాన్నా. అదేమిటీ భుజం మీది గుడ్డ కిందపడి వుంది. పూజింకా అవలేదా. బాగుంది' అంది కమల నవ్వుతూ.

'నైవేద్యం వేళయిందా!' అన్నాడు చలపతి.

'మీరిలా కూర్చుంటే రాత్రి భోజనాల వేళ కూడా అయిపోతుంది. బావ పెళ్లి కాదు గాని మీరు మనలో లేరు. ఏమిటి చేస్తున్నారో మీకే తెలియనంత మరుపులో పెట్టేశాడు బావ...'

'కమలా!' అనరిచాడు చలపతి. అతని కళ్లు ఎర్రబడ్డాయి.

'వాడి వూసు ఎత్తకు నాముందివాళ.'

కమల బెదురుగా చూసి అరటిపండు అక్కడ ఉంచి వెళ్లిపోయింది.

నోట్లో పచ్చి మంచినీళ్లయినా పోసుకోకుండా దేవుడి ముందు కూర్చున్నప్పటికీ ఏకాగ్రత కుదరటం లేదని చలపతి విసుక్కున్నాడు.

ఉద్ధరిణెతో నీళ్లు తీసుకుని ఆచమనం చేశాడు.

'కేశవ — నారాయణ — మాధవ — గోవింద — విష్ణు —'

అయిదవనామం చెబుతూంటే చలపతి మనసు మరోకసారి అదుపు తప్పింది. 'విష్ణుమూర్తి వచ్చినా సరే తనేమీ చెయ్యలేడు. తనలో తప్పుంటే దేవుడికైనా ఎవరికైనా వెరవాలి. కృష్ణుడు ఎంత భక్తుడైనా, వాడి గురించి చెడుగా తలిచినవారికి పాపం అంటేంత మహత్తు వాడిలో ఉన్నా—ఈరోజు వాడిని విమర్శించటానికి తనకు హక్కు ఉంది. మొన్న బజార్లో మిత్రుడు సత్యమూర్తి కనిపించి 'ఏమండోయ్! చెప్పేరు కారు మీ మేనల్లుడి పెళ్లని' అన్నాడు.

'ఏమిటంటున్నారు!?' అన్నాడు తను విస్తుబోయి. మూర్తి ఏదో హాస్యమాడుతున్నాడనిపించింది. కాకపోతే తనకి చెప్పకుండా పెళ్లిచేసుకునే ఆ మేనల్లుడెవడు?'

మూర్తి గుర్రుగా చూస్తూ 'ఎంత గడుసువాళ్లండీ. ఇలా మేనల్లుడి పెళ్లని చెబితే వెంటపడతామనుకుంటాండీ' అన్నాడు. తనకి చిర్రెత్తుకొచ్చింది.

'మీరేమంటున్నారో నాకు నిజంగా బోధపట్టంలేదు మూర్తిగారూ. పెళ్లికబురు చెప్పారు గనుక ఆ మిగతా భోగట్టాకూడా మీరే చెప్పేయండి వింటాను'

మూర్తి ముఖం ముడుచుకున్నాడు. మీ కృష్ణుడి పెళ్లి విషయం మీ వరకూ రాదని నేనెలా అనుకుంటానండీ. నాకుమాత్రం మా రెండో అబ్బాయి సుగుణాకరంవల్ల తెలిసింది. ఈమధ్య నార్తిండియా టూర్‌కి వెళ్లిన సుగుణాకరానికి కాశీలో మీ కృష్ణారావు కనిపించి ఇలా తను ఫలానా తేదీన మారేజి చేసుకోబోతున్నట్టు చెప్పాట్ట.'

తను విస్మయంలో కొట్టుకులాడుతూ 'ఇంకేం చెప్పాడు?' అనడిగాడు.

మూర్తి గబగబా ముందుకువచ్చి చెవిలో నోరుంచి, స్వరం తగ్గించి గొణిగాడు: 'ఈ విషయం మీ చెల్లెమ్మగారికి తెలుసునో, లేదో కాని ఆ పిల్ల మనశాఖ, మన కులం కాదట. ఇదికూడా మీ కృష్ణుడే చెప్పాడు.'

'మీకు తెలిసినభోగట్టా ఇదేనా?'

'ఇదే.'

తన అరికాళ్లకింద మంటలు పెడుతూన్నట్టువుతూంటే అక్కడ నిల్చోలేకపోయాడు. కూరలు కొనలేదన్న సంగతి ఇంటికివచ్చి పడ్డాక ఖాళీసంచీ చూస్తే తెలిసింది.

అయిపోయింది. కృష్ణుడి తెలివీ, భక్తీ, ఆధిక్యతా అన్ని సుగుణాలూ బూడిదలో పోసిన పన్నీటి చందంగా మారే సమయం వచ్చేసింది. ఎవతో ఆ మాయలమారి. తన కృష్ణుణ్ణి వలలో వేసుకుంది. వాడి బుద్ధి పెడతల పట్టించింది. ఇహ వాడెవడికీ పనికిరాడు. యౌవనం మనిషికెంత ఆకర్షణీయమో అంత అపకారంకూడా చేస్తుందేమో అనిపిస్తుంది.

కాకపోతే—కృష్ణుడిలాటి సత్పురుషునిలో

మగుణాలన్నీ ఇవాళ ఏమైయినట్ట్లు? కులం గాని కులంలో కలవబోవటం ఒక తప్పు. ఒకపని...అనీ తన జీవితానికి సంబంధించి వది తలబెట్టినపుడు ముందు వెనుకలు ఆలోచించే పెద్దవాళ్లతో సంప్రదించక పోవటం ఒకతప్పు.

అదే...అదే తన నిప్పుడు బాధిస్తున్నది.

మాట మాత్రంగానైనా అడిగితే, తను కౌసందుడో, కొదండుడో, ఏదీ తెలియ జేయకపోయె! పైగా ఈ వూళ్లోనే ఉన్న, తనకి బాగా పరిచితుడైన సత్య మూర్తిగా రబ్బాయితో కలిసి చెబుతాడూ?!

చలపతి చికాగ్గా పీటమీంచి లేచి పోయాడు. కడుపులో పేగులు ఆవురావు రంటున్నాయి. గోడ గడియారంలో టైము తొమ్మిది దాటుతూంది! వంటగదిలోకి వెళ్లగానే భార్య అడిగింది. 'తెమిలేరా ఇప్పటికైనా? కాఫీ వెచ్చబెట్టనా?'

'ఏమి తెమలటమో! ఇవాళ పూజ సాగలేదు, సరస్వతీ. మనసు ఒక్క పిసరు కుదురు లేందే ఎలా సాగుతుంది చెప్పు?.

"ఎలా వుంటుంది కుదురు. పైకి ఇలా ఉన్నానేగాని మీకంటే ఎక్కువగా బాధ పడుతున్నాను నేనే. లక్ష పుస్తకాల్లో చదువు తున్నాం. లక్ష కబుర్లు వింటున్నాం. ఇలాటి పెళ్ళిళ్లు కొత్త కాకపోయినా—మన పిల్లడు చేశాడంటే ఏమిటో మనసు కలుక్కు మంటూంది.'

వెచ్చబెట్టిన కాఫీ గ్లాసులో పోసి చలపతి కందించింది ఆవిడ. రెండు గుక్కల్లో గ్లాసెడు కాఫీ తాగేసి అక్కణ్ణుంచి లేచాడు చలపతి. వీధిలో బ్యాండుమేళం వినిపించింది. ఎవరా అనుకొంటుండగానే ఇద్దరు ఆడ వాళ్లు పట్టుచీరెలు బరబరలాడించు కొంటూ ఇంటోకి వచ్చారు. వారి వెనుకవే ఒక ముసలాయన.

భార్యనీ, కూతుర్నీ పిలిచాడు చలపతి.

ఆ సందడి తగ్గి, వాళ్లు వెళ్లగానే ముసలాయన తన చేతిలోపెట్టిన శుభలేఖ చదువుతూ అరుగుమీదికి వెళ్లి కూర్చు న్నాడు.

రామనాధం కొడుక్కి ఎల్లుండి ఉప నయనంట! కుటుంబమంతా తప్పక భోజ నానికు రావల్సిందిగా పిలవ వచ్చాడు! రామ నాథం ఎవరు?

తను సర్వీసులో ఉన్నప్పుడు తన సహ ఉద్యోగి.

అతడికీ తనకీ ఉన్న అనుబంధం?,

ఆఫీసులో ఆరుగంటలకాలం.

ఈ స్వల్ప పరిచయాన్ని పురస్కరించు కొని రామనాధం తన కొడుక్కి ఉపనయన మంటూ తమని ఆహ్వానించ వచ్చాడు.

తనరక్తం పంచుకు పుట్టిన చెల్లెలు కొడుకు, మొన్నటివరకూ తన ఆలనాపాలనలో పెరిగినవాడు, ఈ రోజు విచక్షణారహితమైన పనిచేస్తూ, ఆ కబురుకూడా తనకంద కుండా జాగ్రత్తపడుతున్నాడు. ఈ మామయ్య గుర్తుకు వచ్చాడుకాడేమో మరి!

రామనాధానికీ, కృష్ణుడికీ ఎంత తేడా!

చలపతి వీధిలోకి తదేకంగా చూస్తూ కూర్చున్నాడు. ఎండ అరుగులో మూడు వంతులమేర ఆక్రమించేసుకొంది. ఎక్కడా చెట్ల ఆకులు కదలటం లేదు. చలపతి

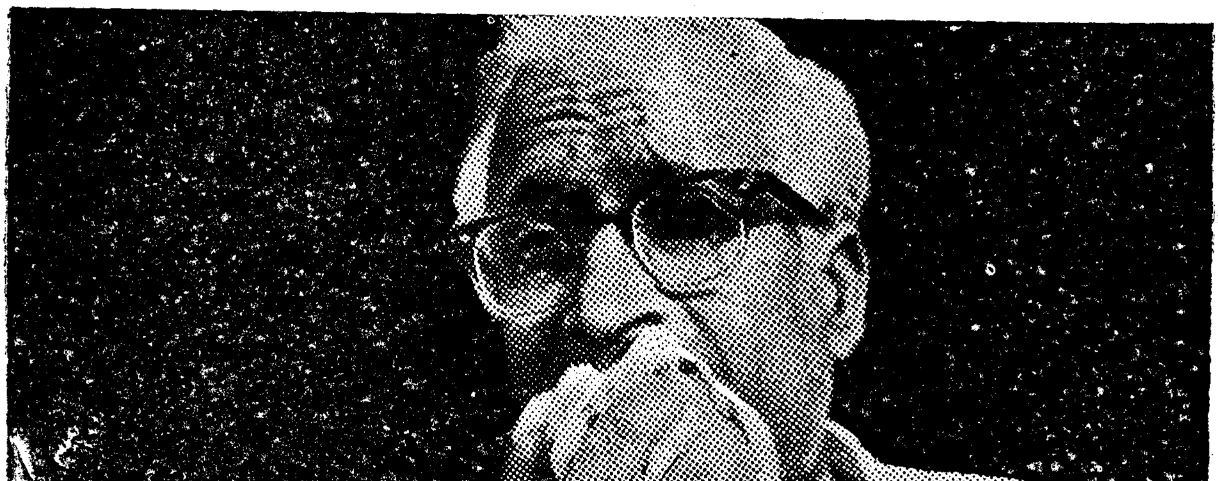

ఆ జలుబును అరికట్టండి!

అమృతాంజన్ ఇన్‌హేలర్

నిరపాయముగా, త్వరగా ముక్కుపడిశమును బాగొట్టును. తల. శీతలమును నివారించును. తుమ్ములను నిలుపును. చేతనుంచు కోడానికి అనువైనది. సులభంగా వాడవచ్చు, తక్కువ ఖరీదు ఎల్లప్పుడు మీ వద్ద ఉంచుకోండి.

తయారుచేయువారు:
అమృతాంజన్ లిమిటెడ్, మద్రాసు-4

ఆరోగ్య అనారోగ్య
పరిస్థితులలో మహిళలు

ఆరోగ్య
సౌభాగ్యములకు
ఆధారపడునది
లోధ్ర
65 సంవత్సరములపైగా
ప్రసిద్ధినొందినది

కేసరి కుటీరం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
రాయపేట, మద్రాసు-14

ఏజెంట్లు
సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు (ఏజన్సీస్)
విజయవాడ - సికిందరాబాదు - మధుర.
బరహాంపురం - బెంగుళూరు

పుస్తకములు

5 పుస్తకముల సెట్టు రు. 5-50.
(1) కొక్కోకశాస్త్రం (2) సుహాగ్రాత్ (3) దంపతుల పద్ధతులు, (4) 84 ఆసనములు, (5) రహస్యపోల్ ఆల్బం. ఒక్కొక్క పుస్తకం రు. 2/-. పోస్టేజి. ప్యాకింగ్ [illegible]. ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

SULEKHA TRADERS.
(WAT-7) Beat No. 13, Aligarh.

ఉచితము! ఉచితము !!

తెల్లమచ్చలు

మా ప్రఖ్యాతివహించిన 'డాగ్‌సాఫ్' ప్రత్యేక [illegible]ధము తెల్లమచ్చలను సులభముగ పోగొట్టు[illegible]తో 1925 సం. నుండి ప్రఖ్యాతి వహించి యున్నది. [illegible]దురోజులు వాడినంతనే మచ్చల [illegible]పుదనం, కొన్నిరోజుల్లోనే సమూలంగా నాశనం చేయు శక్తిగలది. ఉచితంగ ఒక పాకెట్ [illegible]ందు ఇవ్వబడును. నకిలీచూచిమోసపోకండి

Western India Co. (V. N.)
P. O. Katri Sarai (Gaya)

మనసు

'ఉస్సు' అంటూ చెమట ఒత్తుకొని, నీడ లోకి జరిగాడు.

అతని చెవుల్లో ఇందాకటి బాజాలు ఇంకా మోగుతూనే ఉన్నాయి.

కనులముందు పెళ్ళిపందిరి వెలిసింది. పందిట్లో పీటలమీద కృష్ణుడూ, అతని వధువూ. పెళ్ళి కళ కృష్ణుడి ముఖంలో స్పష్టమవుతున్నాది. ఎవరెవరితోనో పందిరి నిండిపోయింది. పురోహితుడి కంఠం కంచు గంటలా మ్రోగుతోంది. పట్టుబట్టల రెపరెపల మధ్య, సన్నాయి మేళం మధుర నాదాల నడుమ, అగ్నిహోత్రం పొగలకు ఉక్కిరి బిక్కిరవుతూ, పురోహితుడి హెచ్చరికతో, ఒక ముత్తయిదువ అందించిన మాంగల్యాన్ని పట్టుకొని పీటమీంచి లేచాడు కృష్ణుడు.

దృశ్యం చెదిరిపోయింది.

చలపతి మనసు ఆవేదనతో నిండిపోయింది.

తనకు కావాల్సిన, తను చూడదగ్గ దృశ్యం అది! తను ఆశించిన కార్యం అది! అయితే జరుగుతున్నదేమిటి?

వయసు ప్రలోభంలోపడి అయిన వాళ్ళందరితో సంబంధం తెంపు చేసుకొంటూ, బాహాటంగా శాస్త్రోక్తంగా జరుపుకోవాల్సిన వివాహాన్ని రహస్యంగా ముక్తసరిగా జరుపుకొంటున్నాడు.

ఎంత పని చేశావురా, కృష్ణా!

ఈ ముహూర్తం కోసం, నీ శ్రేయస్సు కోరే వాడినిగా నీ తలమీద రెండు అక్షతలు వేసే శుభవేళకోసం నేనెన్నాళ్ళుగా ఉవ్విళ్ళూరుతున్నానో నీకేం తెలుసు? నా ముచ్చటని తీర్చుకోనిచ్చావు కావు. మీ అమ్మ మాత్రం ఇట్లా తలవదా యేం. పావం, అదెంత బాధపడుతూందో అక్కడ!'

ఇంట్లోంచి భోజనానికి రమ్మని పిలుపు వచ్చింది. ఆ పాటికి ఎండకూడా అరుగంతా ఆక్రమించేసుకొంది. చలపతి తిట్టుకొంటూ లేచి లోపలికి నడిచాడు.

సాయంత్రం తండ్రి వీధిలో పోస్టుజవానుని 'మాకేమైనా ఉత్తరాలున్నాయటోయ్' అని అడగటం విన్న కమల నవ్వుకొంది. తలవంచుకొని ఉత్తచేతులూప్పుకొంటూ లోనికి వచ్చిన తండ్రిని చూచి ఆ పిల్ల మనసు చివుక్కుమంది. తనకంటె పదేళ్ళు పెద్దవాడైన బావని నిందించాలో తండ్రి స్థితికి జాలిచెందాలో ఆ పిల్లకు తెలియలేదు.

ఆ మర్నాడు మూడోనాడు కూడా చలపతి పోస్టుజవాను కోసం నిరీక్షిస్తూ, ఉత్తరాలడిగి లేవనిపించుకున్నాడు.

'మీకేమైనా పిచ్చా, వెర్రా? కృష్ణుడింకా మనలోనే ఉన్నాడనుకొంటున్నారా, ఉత్తరాలు రాయడానికి. వాడిప్పుడు వలపు మత్తులో ఉన్నాడు. ఆ మత్తు దిగితే కాని అయిన వాళ్ళం ఎవరం జ్ఞప్తికి రాము. ఇహ వాడి వూసు మరిచిపోండి కొంతకాలం పాటు' అంది సరస్వతి.

'ప్రయత్నిస్తాను మరిచిపోవటానికి' గొణుక్కున్నాడు చలపతి.

నాలుగవనాడు మధ్యాహ్నం భోజనాలయ్యాక చలపతి కునుకు తీస్తున్నాడు. సరస్వతి వంటగది శుభ్రం చేసుకు వచ్చి విసనకర్ర తెచ్చుకొని నేలన నడుం వాల్చింది. వీధిలో ఎండ తేరి చూడ శక్యం కాకుండా ఉంది. వేడిగాలి ఉండుండి వస్తూంది. కమల క్లాసు పుస్తకమేదో చదువుకొంటున్నది. వీధి తలుపు చప్పుడయితే లేచి వెళ్ళి తలుపు తీసింది. అంతే. చేతిలో పుస్తకం వో మూలకి గిరవాటు వేసి ఒక్క ఉదుటున తండ్రి గదిలోకి పరుగెత్తింది 'నాన్నా. బావా వాళ్ళూ వచ్చారు. లెండి.'

కమల కేకతో చలపతి దిగ్గున లేచి కూర్చున్నాడు. 'ఏమంటున్నావే. బావ వచ్చాడనా. నాకు తెలుసే. వాడు వస్తాడని' అంటుంటే అతని గొంతు వణికింది. మంచం దిగి పంచె సర్దుకొని త్వరత్వరగా సావిట్లోకి వెళ్ళబోతుంటే మేనల్లుడు వచ్చి అతని చేతులు పట్టుకున్నాడు.

'ఏమిట్రా ఇది. వదులు' అన్నాడు చలపతి ముందుకి చూస్తూ. చెల్లెలు, ఆ వెనుకనే అప్సరసలా ఉన్న అమ్మాయొకతె లోనికి వస్తున్నారు!

'మామయ్యకి పాదాభివందనం చెయ్యి మాలతి' అని అమ్మాయిని హెచ్చరించి, 'నీకు తెలియజెయ్యనందుకు క్షమించు మామయ్యా. ఉత్తరం ద్వారా తెలపటం కంటె ఆశీర్వచనాలందుకోటానికి నీవద్దకు రావటమే సముచితంగా ఉంటుందను కొన్నాను...' అంటూ ఆ అమ్మాయితో

కలిసి మేనమామ పాదాలకు నమస్కరించాడు కృష్ణుడు.

అక్కడే ఉన్న చెల్లెలు అందుకొంది. 'అసలు సంగతది కాదులే. స్వంత నిర్ణయంతో చేసినది నీకు తెలియజెయ్యటానికి సాహసించలేక పోయాడు. అసలు నాకు చెప్పటానికే నాలుగురోజులు కిందుమీదయ్యాడు. ఇటువంటి విషయాల్లో ఏం చెబుతాం. చిన్న పిల్లలేం కారు. వాళ్ల తల్లిదండ్రులే వచ్చి చెబితే కాని నాకీ సంగతి తెలిసింది కాదు.'

'అర్థమయింది. ఇప్పటికిక ఆ ప్రస్తావన తేకు' అన్నట్లు చెల్లెలికి సౌజ్ఞచేసి, మేనల్లుడిని లేవ నెత్తాడు చలపతి. భార్యని పిలిచి 'త్వరగా ఇన్ని అక్షతలు కలిపి తీసుకురా!' అని చెప్పాడు. అక్షతలు ఆ వధూవరులపై చల్లుతూంటే చలపతి మనసు ప్రఫుల్లమయింది.

తరవాత కొడుకు అక్కడ లేకుండా చూచి చలపతితో చెల్లెలిట్లా చెప్పింది. 'ఈ కబురు చెవిన పడగానే నువ్వేమనుకుంటావో నేను వూహించాను. నాకూ ఈ ఈ పెళ్లి ఇష్టం లేదనుకో. ఏం చెయ్యను? రెండ్రోజులు వాడూ నేనూ కీచులాడుకున్నాం. తను మనసు పడిన ఈ పిల్లను కాక మరి ఏ పిల్లనైనా తన జీవితంలోకి తెచ్చుకునే పక్షంలో తన జీవితం దుర్భరమయి పోతుందని, అట్లా తను జీవితాంతం నరకం అనుభవించటం ఇష్టంగా ఉంటే ఈ పెళ్లివద్దని శాసించు — అని తన తుది నిర్ణయం బైటపెట్టాడు. ఎట్లాంటి పరిస్థితిలో నన్నిరికించాడో చూచావా. తల్లి తన కొడుకు జీవితం నరకసదృశంకావాలని ఎప్పుడైనా తలుస్తుందట్రా, అన్నాయ్.' చివరిమాటతో ఆవిడ గొంతు జీరబోయింది.

నిట్టూర్చాడు చలపతి. 'అదేమిటో గాని ఈ మనసన్నదుందే అది చాలా విపరీతంగా ప్రవర్తిస్తుంది ఒక్కోసారి. సర్వేంద్రియాల్నీ తన గుప్పెటలో పెట్టుకొని, మనిషిని కీలుబొమ్మలా ఆడిస్తుంది. నీ సంగతంటావు కాని నాలుగురోజులు నేనెంత క్రిందుమీదయ్యాను ?! కష్టం వచ్చినా తట్టుకోలేము. సుఖంవచ్చినా తట్టుకోలేము. కోరికల్ని మొదటే అరికట్టలేము. కృష్ణుడు చాలామంది కుర్రాళ్లకంటె గుణవంతుడే కాని, వాడూ మనిషే! వాడిని తప్పుపట డానికి లేదు. ఆ నిర్ణయం చేసిన వాడి మనసుదా తప్పు.

'ఒక విధంగా నువు తెలివైన పనే చేశావను కొంటున్నాను. మొండివైఖరి అవలంబించి, కట్టడి చేసి, వాడి జీవితాన్ని అయోమయం చేసి ఆ తరవాత వాడితో పాటు నువ్వూ క్రుంగిపోవటం కంటె ఇది చాలా మంచిపని. ఇహ మన మనసు అంటావా కాలంతోబాటు మారక తప్పదు.'

ఆ రాత్రి తమ ఇంటిలో జరుపబోయే విందుకి నలుగుర్నీ పిలవటానికి చలపతి కూతురితో బయలుదేరాడు. ●

(విశాఖ రచయితల సభలో చదివిన కథ)

లాభదాయకం, అధునాతనం అయిన చిన్నతరహా కుటీర పరిశ్రమ కొద్ది పెట్టుబడితో ప్రారంభించండి.

కొద్ది పెట్టుబడితో పూర్తి కాలికంగాకాని, సహాయ పరిశ్రమగా గాని లఘు పరిశ్రమ ప్రారంభించ దలచుకున్నవారు **'అధునాతన కుటీరపరిశ్రమలు'** అన్న తెలుగు గ్రంథాన్ని (రెండవ ముద్రణ) చదవాలి. లాభదాయకమైన లఘుపరిశ్రమలు, ముడిపదార్థాలు దొరుకుచోట్లు, యంత్రాలను వాయిదాల పద్ధతిని తెప్పించుకోవడం, లఘు పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వసహాయం వగైరా యెన్నో విషయాలు దీన్లో వున్నాయి. 960 పుటలు; 350 బొమ్మలు; గుడ్డబైండ్ ప్రతిధర రూ. 15-50, తపాల ఖర్చు రూ. 2.00 ఇతర ప్రతులు : ఇంగ్లీష్, మరాఠీ రూ. 15-50; హిందీ రూ. 16-00. Tamil Edition రూ. 16.

COTTAGE INDUSTRY (WOA-88) P. B. 1262 Behind Recruiting office
Near Red Fort, Subhash Marg, Delhi-6. Telephone: 262835.

కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్యిగారి

"మేల్ మాయిల్ మందు"

నల్లరంగు, యెర్రరంగు పొడలు, దద్దులు, గజ్జి, మరియు చెడ్డనీరు వ్యాపించినందున ఏర్పడు వినుగు పుట్టించు రణములు మొదలగు:

దీర్ఘకాల చర్మరోగములకు ఉత్తమ నివారిణి

— వివరములకు —

సిద్ధ డాక్టర్ కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్యి & సన్సు
5/22, మేల్‌మాయిల్, (P. O.) N. A. Dt.

"పిల్లల ఆరోగ్యమే పెద్దలకు ఆనందము"

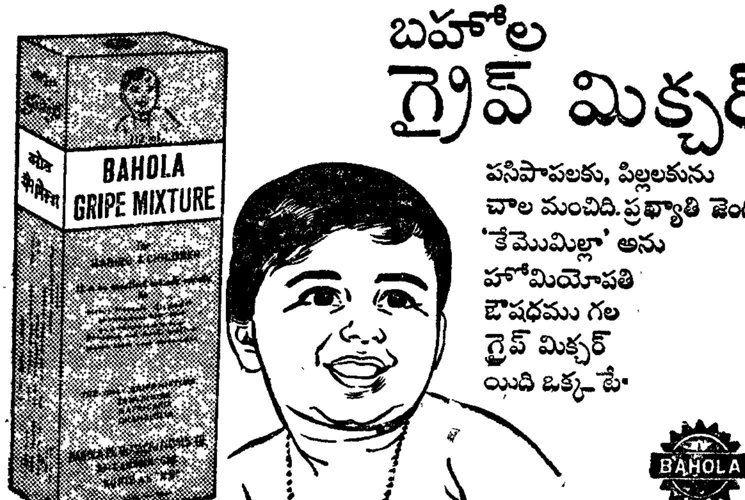

బహోల గ్రైప్ మిక్చర్

పసిపాపలకు, పిల్లలకును చాల మంచిది. ప్రఖ్యాతి జెందిన 'కేమొమిల్లా' అను హోమియోపతి ఔషధము గల గ్రైప్ మిక్చర్ యిది ఒక్కటే.

BAHOLA

GP

బహోల ఫార్మస్యూటికల్స్ కంపెనీ, కుంభకోణం.